

Kommunstyrelsen
Handläggare: Elin Liljebäck Nilsson

Remissvar Kultur- och fritidspolitiskt program

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslutar att yttra sig kring Kultur- och fritidspolitiskt program enligt tjänsteskrivelse ”Remissyttrande Kultur- och fritidspolitiskt program” daterad den 7 mars 2018.

Sammanfattning

Kultur- och fritidsnämnden har arbetat fram förslag till Kultur- och fritidspolitiskt program. Nämndens ambition är att skapa ett kommunövergripande styrdokument för området. Kommunstyrelsen yttrar sig kring förslaget utifrån en bärande frågeställning: är programmet ett kommunövergripande styrdokument?

Ärendebeskrivning

Kultur- och fritidsnämnden har beslutat att ta fram ett kultur- och fritidspolitiskt program. Nämndens avsikt är att programmet ska vara ett kommunövergripande styrdokument. Representanter ur nämnden har varit styrgrupp för programmets framtagande.

En representant, utvecklingsledare sociala frågor, från kommunstyrelsens verksamheter har deltagit i referensgrupp som haft två möten. Därutöver har samtal mellan handläggare vid kommunstyrelsens verksamheter förts med uppdragsledaren för programarbetet. Kommunstyrelsens verksamheter har under arbetets gång ställt frågor och framfört synpunkter som ligger i linje med förslag till remissyttrandet samt erbjudit råd och stöd för att programmet i större utsträckning ska docka an till den styrning som är beslutad eller är under framtagande på kommunövergripande nivå.

Kommunstyrelsens verksamheter delar uppfattningen att det kan finnas behov av mer långsiktiga aktiverande styrdokument (program, planer) för vissa verksamhetsområden. Exempel på det är planer/program som konkretiserar aspekter av hållbarhetsbegreppet såsom Miljöplan och Plan för sociala hållbarhet. Andra planer som är av långsiktig karaktär kan kommunen vara skyldig att ha. Översiktsplan är ett exempel på sådan plan, vilken konkretiserar hur kommunen vill att åk mark- och vattenresurser tas i anspråk samt hur bebyggelsen ska bevaras och utvecklas.

I kommunen finns även planer såsom Äldreomsorgsplan och Barn och elevplan. Dessa planer har tagits fram av respektive nämnd: vård- och omsorgsnämnden samt barn- och skolnämnden. Nämnderna har haft siktet inställt på att de ska vägleda nämndens och förvaltningens arbete på längre sikt än vad strategisk plan och budget gör. De uttrycker nämndens ambitioner men är också dimensionerande – de anger vilka planeringsförutsättningar nämnden arbetar med och hur man avser fullgöra sitt uppdrag på medellång sikt.

Tillsammans med bostad, arbete/studier och är människors fria tid viktiga delar för människors möjlighet till ett gott och självständigt liv. På samhällsnivå är kultur- och fritidsfrågorna därmed ett viktigt politikområde för att främja goda och jämlika livsvillkor och kan på ett påtagligt sätt medverka till ökad social hållbarhet.

Är programmet ett kommunövergripande styrdokument?

I huvudsak finns det två skäl för att kommunfullmäktige ska fatta beslut om vissa planer: att de är av principiell betydelse och/eller att styrningen ska gälla kommunövergripande. Kommunfullmäktige har genom reglementen delegerat ansvar till nämnderna. Det innebär att ett dokument inte får högre legitimitet för att det beslutas av kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktiges delegation av ansvar kring kultur- och fritidsfrågorna har skett genom beslut om reglemente för nämnden. I reglemente för kultur- och fritidsnämnden (KF § 65, 2015-05-30) framgår:

”Kultur- och fritidsnämnden är kommunens organ för biblioteksförvaltning, museiförvaltning och allmänskulturell verksamhet samt för främjande av idrotts- och friluftslivet samt fritidsverksamheten i kommunen.”

Viktigt att tänka på är att de kommunala bolagen per automatik inte omfattas av styrdokument som kommunfullmäktige beslutar om. Bindande styrning från ägaren ska utgå som ägardirektiv.

I huvudsak är det två större verksamhetsområden som programmet i någon utsträckning berör men som inte är ett ansvar för kultur- och fritidsnämnden. Det handlar om fritidsgårdarna samt musikskolan. De båda verksamheterna är enligt reglemente ett ansvar för barn- och skolnämnden (KF § 162, 2016-06-20):

”att vara huvudman för förskolan, öppen förskola, pedagogisk omsorg, grundskolan inklusive förskoleklassen, grundsärskolan, musikskolan, skolbarnsomsorgen och fritidsgårdarna som bedrivs som kommunala verksamheter”

Formuleringarna i programmet som kan uppfattas höra till de båda verksamheterna är så vaga att inte ger vägledning för hur verksamheten ska utvecklas, inte heller om ansvarsförhållandet för verksamheten ska bestå eller förändras i någon riktning.

Om programmet gör anspråk på att vara ett kommunövergripande styrdokument saknas viktiga områden. Till exempel den stora fritidsverksamhet som Vård & Omsorg bedriver och som riktar sig till äldre personer: seniorcentra och mötesplatserna. Programmet berör bara ytligt tillgången till kultur- och fritidsliv för personer med funktionsvariationer eller social utsatthet och då inte med sikte på personer som Vård & Omsorg samt Social & Arbetsmarknad har ansvar att arbeta med.

Kommunstyrelsens verksamheter anser att det finns två vägar att gå:

1. Stärk dokumentet som styrdokument för nämnden - ta bort/arbota om de fåtal viljeinriktningar och mål som tar sikte på andra nämnder.
2. Stärk dokumentet som kommunövergripande styrdokument - ta ett bredare grepp och involvera de nämnder och förvaltningar som spelar viktiga roller i kommunens samlade utbud av kultur och fritid – till alla

Miljöplanen och översiktsplanen har nära kopplingar till varandra och i arbetet med att ta fram de båda har varit samordnat. Frågor som bättre platsar i översiktsplanen har behandlats där och vice versa. Det råder ett liknande förhållande mellan Plan för social hållbarhet och Kultur- och fritidspolitiskt program. Arbetet med de båda är i princip i samma fas är det fortfarande möjligt att ta upp områden som är av kommunövergripande där om man önskar gå på alternativ 1.

Utöver ovanstående har Kommunstyrelsens verksamheter synpunkter/förbättringsförslag som inte är av principiell karaktär. De framförs direkt till handläggaren vid Kultur & Fritid.

I förvaltningens beredning av ärendet har utvecklingsledarna Malin Frisk, Oskar Liljebäck och Malin Olsson Lundqvist samt miljöstrateg Yvonne Träff och folkhälsostrateg Anna Stadig Pilhagen medverkat.

Beslutet ska skickas till

Kultur- och fritidsnämnden
Anna Gunnarsson, controller Kultur & Fritid

Jan Fransson, kommundirektör
Elin Liljebäck Nilsson, utvecklings- och kommunikationschef
Anna Stadig Pilhagen, folkhälsostrateg
Oskar Liljebäck, utvecklingsledare sociala frågor
Malin Frisk, utvecklingsledare sociala frågor
Malin Olsson Lundqvist, utvecklingsledare landsbygd och internationalisering
Yvonne Träff, miljöstrateg